

STROOM KRACHTIGE LEEROMGEVINGEN

RONDE 1: INBREKEN IN DE KLAS... Didactische praktijken ter ondersteuning van gelijke onderwijskansen in het SECUNDAIR ONDERWIJS

Hand-out: Screeningsinstrument 'omgaan met diversiteit' leerlingniveau

Er bestaan 3 instrumenten om leerkrachten en scholen te helpen om te werken aan de competentie "Omgaan met diversiteit".

Op leerlingniveau hebben we de sleutelcompetentie 'omgaan met diversiteit' opgesplitst in 6 doelen. Bij elk doel werden een aantal subdoelen geformuleerd (om duidelijk te maken wat we onder elk doel verstaan).

'Omgaan met diversiteit'	Subdoelen
Diversiteit zien als een normaal fenomeen waar iedereen dagelijks in verschillende situaties mee te maken krijgt.	<ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen vinden het normaal dat er verschillen zijn tussen mensen (verschillende gezinsvormen, culturen, huidskleuren, huizen, ...). • Leerlingen accepteren en waarderen de andere, ook als die op het eerste zicht "anders" is.
Vooroordelen en veralgemeningen waar mogelijk en wenselijk vermijden; zich bewust zijn van elke vorm van discriminatie.	<ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen weten wat vooroordelen zijn. • Leerlingen kunnen vooroordelen herkennen. • Leerlingen weten wat veralgemeningen zijn. • Leerlingen kunnen veralgemeningen herkennen. • Leerlingen kunnen verschillende vormen van discriminatie herkennen. • Leerlingen onthouden zich van racistische of seksistische uitspraken of handelingen.
Gebeurtenissen, contexten en personen vanuit verschillende perspectieven bekijken	<ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen kunnen verschillende perspectieven herkennen. • Leerlingen kunnen zich inleven in de situatie van iemand anders. • Leerlingen kunnen een onderwerp, een persoon vanuit verschillende invalshoeken benaderen. • Leerlingen zijn nieuwsgierig naar en tonen respect voor andermans mening en handelingen, ook als die niet overeenkomen met die van hen.
Functioneren in verschillende contexten, steeds wisselende omstandigheden en nieuwe situaties.	<ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen passen zich makkelijk aan aan een nieuwe situatie (andere werkvormen, andere groepsamenstelling, rollenspel, verschillende leerkrachten,...) • Leerlingen hebben weinig moeite met afwisseling en verandering. • Leerlingen kunnen een goede inschatting maken van wat in bepaalde situaties wel of niet kan en stemmen daar hun gedrag op af. • Leerlingen onderkennen en houden rekening met de gevoelens, behoeften en meningen van anderen.

Kiezen voor dialoog en samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> • Leerling luisteren actief. • Leerling laten de ander uitspreken en geven de ander de kans om te reageren. • Leerlingen reageren actief en opbouwend op ideeën en initiatieven van anderen. • Leerlingen zijn bereid om te onderhandelen en groepsbeslissingen te aanvaarden om tot een gezamenlijk resultaat of oplossing te komen.
Leren van andermans visies, ervaringen en competenties	<ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen waarderen de deskundigheid van anderen en maken er optimaal gebruik van. • Leerlingen vragen anderen om advies of naar hun mening. • Leerlingen aanvaarden feedback en gaan er constructief mee om.

Bij elk doel zijn er:

- **Activiteiten** (om na te gaan in welke mate de leerlingen het doel beheersen)
- **Observatielijsten** (hoe kun je het doel in de dagelijkse praktijk observeren?) Opm. niet enkel in de klas, ook op speelplaats, tijdens uitstappen, ...
- **Evaluatieschema's** (als leidraad om te evalueren)
- Voorgestelde **acties** om te werken aan het doel. (verwijzingen naar screeningsinstrument leerkracht, materialen, activiteiten en andere links, ...)

Doelen	Subdoelen	Activiteiten	Observatie / Evaluatie	Analyse	Acties
3. Gebeurtenissen, contexten en personen vanuit verschillende perspectieven bekijken	<p>Leerlingen kunnen verschillende perspectieven herkennen.</p> <p>Leerlingen kunnen zich inleven in de situatie van iemand anders.</p> <p>Leerlingen kunnen een onderwerp, een persoon vanuit verschillende invalshoeken benaderen.</p> <p>Leerlingen zijn nieuwsgierig naar en tonen respect voor andermans mening en handelingen, ook als die niet overeenkomen met die van hen.</p>	<p>Hoekendebat</p> <p>Zes denkhoeden</p> <p>Het verhaal van Abigail</p>	Mogelijkheden en tips bij observatie.	Analyse van de resultaten: hoe scoren je leerlingen.	Links met screeningsinstrument leerkracht, activiteiten, materiaal & andere links.

Voor meer tips en meer informatie om te werken aan de competentie 'Omgaan met diversiteit' en het creëren van een krachtige leeromgeving, verwijzen we naar de **instrumenten 'Omgaan met diversiteit'** (http://www.steunpuntgok.be/secundair_onderwijs/materiaal/screeningsmateriaal/themaspecifiek.aspx) en naar de andere materialen op de website van **Steunpunt GOK** (www.steunpuntgok.be).